

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Q. Septimii Florentis Tertvlliani Carthaginiensis
Presbyteri, Opera Qvæ Hactenvs Reperiri Potvervnt
Omnia**

Tertullianus, Quintus Septimius Florens

Coloniæ Agrippinæ, Anno M. DC. XVII.

Tertvlliani I. C. Romani Responsa Qvæ In Libris Digestorvm Exstant.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-71872](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-71872)

A quam hic factis obscure dicitur: *Ipsam quod Pater & Filius dicitur, nonne aliud pro alio est?* pulcherrime seipsum explicat postea, ita ut cum Scholasticis in eo contentat, quod *alius dicitur Pater, alius Filius, alius Spiritus sanctus, sed non aliud*, eo quod non sint idem Pater, Filius, & Spiritus sanctus, & tamen eiusdem substantia. Si que præterea sunt alia dicto libro adu. Praxean, quæ durius aut obscurius dicta sint, inueniunt Lector totum hunc librum caute legi & commodè intelligi debere. Ad *Novatiani* redeamus *Librum de Trinitate*. Imprimis quod habet cap. 11. *diuinitate sermonis in ipsa conc. tione permixta*, est quid tale inuenitur iam dicto libro adu. Praxean, intelligi debere de permixtione vniuersi, non vero permixtione naturarum diuinæ & humanæ; ibi adnotauimus num 56. id comprobantes ex alijs pluribus eius Libri locis. Est fides recta (iuxta Athanasij Symbolum) ut credamus & confiteamur, quod vnus sit Christus, non conuersione diuinitatis in carnem, sed ad-

sumptione humanitatis in Deum, vnus omnino non conuersione substantia, sed vnitare persona. Deinde illud ibidem: *Ante quem nihil præter Patrem*: eodem intellectu accipiendum, quod id quod supra adduximus ex Tertull. lib. adu. Hermog. iuxta quod adnotauimus ad eandem librum c. 3. n. 141. Nec aliter quam iam diximus, quod ibidem *minorem patre dicit, ut filium*. Caute etiam debet legi illud, quod videatur non aliam vnitatem Patris & Filij interpretari quam *societatis concordiam*, adferens perperam ad hoc locum 1. Cor. 3. pro sua sententia; quia Catholica fides & scripturae etiam, vnitatem essentia agnoscunt in Patre & Filio. Denique quod de Spiritu sancto non videatur consentire Catholica Patrum traditioni ex scripturis, factum putamus, non quod negaret Spiritum sanctum æqualem Patri & Filio; sed nondum re definita, obscurius solent loqui Patres veteres ob materia summam obscuritatem, ita tamen ut cõmodum aliquem sensum patiantur.

TERTVLLIANI I.C. ROMANI
RESPONSA QVÆ IN LIBRIS
DIGESTORVM EXSTANT.

Ex Libr. 1. Questionum octo.

D. Libr. 1. Tit. 3. de Leg. Senatusque cons. l. 27.

DEO, quia antiquiores leges ad posteriores trahi, vsitatum est semper, quasi hoc legibus inesse credi oportet, ut ad eas quoque personas & ad eas res pertineant, quæ quandoque similes erunt.

D. Libr. 29. T. 2. de Acquir. vel omitt. hered. l. 82. iuxta
M.S. cod. Bald.

SI seruus eius qui capere non potest, hæres instituitur; & antequam iussu Domini adeat hæreditatem, manumissus alienatusque sit, & nihil in fraudem legis factum sit, ipse admittitur ad hæreditatem. Sed & si partem capere tantum possit Dominus eius, eadem dicenda sunt de parte, quam ille capere non potest. Nihil enim interest, de vniuerso quærat, quod capere non possit, an de portione.

D. Libr. 41. T. 2. de Acquir. vel amit. possess. l. 28.

SI aliquam rem possideam, & eandem postea conducam; an amittam possessionem? Multum refert in his quid agatur. Primum enim refert, vtrum sciam me possidere, an ignorem. & vtrum quasi non meam rem conducam, an quasi meam. Et sciens meam esse, vtrum quasi proprietatis respectu, an possessionis tantum. Nam & si rem meam tu possideas, & ego eam à te possessionem eius rei, vel stipuler, utilis erit & emptio & stipulatio, & sequitur ut & precarium, & conductio, specialiter possessionis solius conducendæ, vel precario rogandæ animus interueniat.